

Barometrul Opiniilor despre Societatea Civilă

BOSC 2025

Barometrul Opiniilor despre Societatea Civilă

BOSC 2025

Coord. Mircea Kivu

București
Februarie 2026

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC). Orice reproducere integrală sau parțială, indiferent de mijloacele tehnice utilizate, fără consimțământul scris al FDSC, este interzisă. Părți din această publicație pot fi reproduse în scopuri necomerciale doar cu precizarea sursei.

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile Str.

Nerva Traian, Nr. 21, sector 3, București

E-mail: office@fdsc.ro Pagină web: www.fdsc.ro

Acest material a fost realizat în cadrul programului Acceleratorul Schimbării Sociale, o inițiativă menită să ajute organizațiile societății civile din România să devină mai eficiente, mai sustenabile și mai pregătite să genereze schimbări pozitive în comunitățile în care activează. Programul este un efort colaborativ al Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) și al Asociației pentru Relații Comunitare (ARC) și este sprijinit de OMV Petrom și Iulian Stanciu.

Cuprins

Contextul cercetării	05
Încrederea în organizațiile neguvernamentale	06
Atitudini față de organizațiile neguvernamentale	09
Rolul organizațiilor neguvernamentale	13
Impactul organizațiilor neguvernamentale	13
Cui servesc organizațiile neguvernamentale	15
Interacțiunile cetățeanului cu organizațiile neguvernamentale	16
Redirecționarea a 3,5% din impozitul pe venit	18
Asociativitatea	21
Implicarea civică	24
Misiunea organizațiilor neguvernamentale	27
Câteva concluzii	29
Listă grafice și tabele	30

Contextul cercetării

Barometrul Opiniilor despre Societatea Civilă (BOSC) este un program prin care Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) își propune să investigheze, în evoluție, o serie de teme legate de percepția publică despre societatea civilă în general și organizațiile neguvernamentale (ONG) în particular: încrederea, atitudinile față de organizațiile neguvernamentale, rolul atribuit acestora, interacțiunile cetățeanului cu ONG-urile, asociativitatea, implicarea civică.

BOSC este constituit dintr-o serie de patru sondaje de opinie comandate de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) începând din 2010, și anume:

- **2010:** 13-26 februarie 2010, sondaj realizat de Mercury Research prin interviuri domiciliare față-în-față, eșantion de 1196 persoane¹ ;
- **2016:** 8-25 iulie 2016, sondaj realizat de IMAS Marketing și Sondaje prin interviuri telefonice (CATI), eșantion de 1000 persoane² ;
- **2023:** 15-26 noiembrie 2023, sondaj realizat de Mercury Research prin interviuri telefonice (CATI), eșantion final de 1001 persoane³ ;
- **2025:** 15-25 octombrie 2025, sondaj realizat de CC SAS prin interviuri telefonice (CATI), eșantion final de 1017 persoane⁴.

Prezentă pe piața locală din anul 2005, CC SAS este un institut de cercetare din domeniul cercetării sociale și al studiilor de marketing. Experții institutului au o vastă experiență în derularea cercetărilor cantitative și calitative, realizând până în prezent peste 200 de cercetări cantitative și peste 700 de focus – grupuri și interviuri calitative. CC SAS este membru ESOMAR, organizația mondială a profesioniștilor în cercetare de piață.

Pentru sondajul realizat de CC SAS în 2025 (coordonator: Septimiu Suci), eșantionul a fost selectat prin metoda RDD (Random Digit Dialing), care presupune generarea aleatorie a numerelor de telefon. Rata de acceptare a participării la sondaj (persoane care au acceptat să răspundă / persoane care au fost contactate) a fost de 22,8%; Rata de finalizare a interviului (persoane care au finalizat interviul/ persoane care au început interviul) a fost de 69,9%. Eroarea maximă de eșantionare este de $\pm 3,1$ p.p. Dată fiind această marjă de eroare, procentajele prezentate în continuare sunt rotunjite la întregi.

Pentru corectarea parțială a diferențelor dintre structura eșantionului și cea a populației României, datele au fost ponderate în funcție de sex, vârstă, nivel de educație, mediul de

¹ Inclus în studiul România 2010. Sectorul neguvernamental – Profil, tendințe, provocări
https://www.fdsc.ro/wp-content/uploads/2023/07/Romania-2010_Sectorul-neguvernamental.pdf

² Inclus în studiul România 2017. Sectorul neguvernamental – Profil, tendințe, provocări
<https://www.fdsc.ro/wp-content/uploads/2023/07/romania-2017.pdf>

³ Inclus în studiul România 2024. Sectorul neguvernamental – Profil, tendințe, provocări (2024)
https://www.fdsc.ro/wp-content/uploads/2024/04/STUDIUL-INTEGRAL_Romania-2024.Sectorul-neguvernamental.pdf

⁴ Baza de date și chestionarul utilizat pot fi accesate pe site-ul FDSC: <https://www.fdsc.ro/produse/#rapoarte>.

rezidență (urban/rural) și regiunile istorice. Ponderile au fost calculate pe baza celor mai recente date demografice furnizate de Institutul Național de Statistică (INS). Indicii de ponderare, cu valori între 0,32 și 4,94, s-au încadrat în limitele uzuale, nefiind necesare corecții suplimentare.

Dat fiind contextul în care a fost realizat BOSC (în primii ani, parte a unei ample diagnoze despre sectorul neguvernamental), chestionarul a suferit unele modificări (adăugiri, dar și eliminări). Pentru a menține obiectivele unui barometru (a observa, cu ajutorul unui instrument stabil, schimbările survenite în starea unor fenomene), am optat, ca regulă generală, pentru păstrarea unor forme nemodificate ale întrebărilor și variantelor de răspuns, astfel încât să asigurăm comparabilitatea datelor. Am încercat să obținem un echilibru între nevoia de a perfecționa instrumentul de cercetare și cerința păstrării comparabilității datelor. Acolo unde au apărut modificări în formularea întrebărilor sau a variantelor de răspuns, acestea vor fi menționate în textul subsecvent.

O parte importantă a întrebărilor cuprinse în barometru se referă la comportamente (participarea la acțiuni civice, donații etc.) sensibile la efectul de dezirabilitate socială. Din acest motiv, răspunsurile obținute trebuie interpretate și, mai ales, extrapolate cu circumspecția cuvenită: în răspunsurile furnizate, oamenii vor tinde întotdeauna spre supra-declararea răspunsurilor care corespund la ceea ce ei consideră că ar fi fost de dorit să facă, în dauna a ceea ce ei chiar vor fi făcut. De aceea, în interpretarea rezultatelor preferăm să ne concentrăm asupra evoluțiilor mai degrabă decât asupra valorilor absolute.

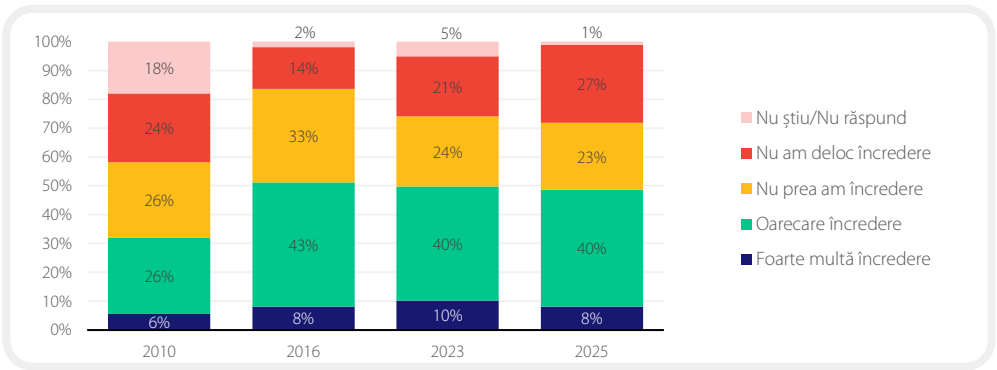
Intenția autorilor acestui studiu este de a continua BOSC cu o anumită periodicitate. Din acest motiv, așteptăm cu interes propuneri și sugestii privind eventuale modificări și completări ale informațiilor culese, precum și a modalităților de valorificare.

Încrederea în organizațiile neguvernamentale

De-a lungul unui deceniu în care societatea românească a trecut prin crize succesive, nivelul încrederii în organizațiile neguvernamentale a înregistrat o remarcabilă stabilitate: suma răspunsurilor pozitive („foarte multă încredere” și „oarecare încredere”) a înregistrat mici variații în jurul valorii de 50%. Valoarea mai mică (32% aprecieri pozitive) înregistrată în 2010 trebuie interpretată în contextul proporției mari (18%) a non-răspunsurilor înregistrate în acel sondaj; dacă facem abstracție de acestea, aprecierile pozitive reprezintă 39% din răspunsurile valide.

Altfel spus, încrederea sau neîncrederea în organizațiile neguvernamentale împarte populația adultă a României în două segmente (preferăm termenului „tabere”) aproximativ egale.

Graficul 1. Evoluția încrederii în organizațiile neguvernamentale

În același timp, trebuie remarcat că, în segmentul celor care nu au încredere în organizațiile neguvernamentale, proporția celor care exprimă o aversiune accentuată („Nu am deloc încredere”) este în creștere, dublându-se între 2016 și 2025 (de la 14% la 27%).

Comparativ cu celelalte instituții incluse în sondaj, organizațiile neguvernamentale se bucură de mult mai multă încredere decât alte forme de asociere: sindicatele (36%) și partidele (19%), în condițiile în care nivelul încrederii în acestea s-a diminuat față de 2023.

Tabelul 1. Încrederea în principalele tipuri de organizații asociative

Câtă încredere aveți în...?	Foarte multă încredere	Oarecare încredere	Nu prea am încredere	Nu am deloc încredere	Nu știu/Nu răspund	Oarecare + foarte multă încredere	
						2023	2025
Sindicate	4%	31%	31%	29%	4%	40%	36%
Partide	3%	16%	30%	50%	1%	22%	19%
Biserică	50%	32%	11%	8%	0%	82%	81%
Organizații neguvernamentale	8%	40%	23%	27%	1%	50%	49%

Există unele corelații puternic semnificative între gradul de încredere în instituțiile analizate, și anume:

- Cu cât este mai mare încrederea în sindicate și partide, cu atât este mai mare încrederea în ONG-uri;
- Cu cât este mai mare încrederea în biserică, cu atât este mai mică încrederea în ONG-uri;
- Cu cât este mai mare încrederea în sindicate, cu atât este mai mare încrederea în partide.

Tabelul 2. Corelații între nivelurile încrederii în organizațiile asociative

Coeficienți de corelație Pearson ⁵	Sindicate	Partide	Biserică
Organizații neguvernamentale	+0,327**	+0,234**	-0,115**
Sindicate		+0,322**	+0,076*
Partide			+0,013

Organizațiile neguvernamentale se bucură de relativ mai multă încredere din partea femeilor, a tinerilor (18-44 ani), a absolvenților de învățământ superior, a locuitorilor din orașe mari⁶, din Moldova.

Tabelul 3. Încrederea în organizațiile asociative – caracteristici socio-demografice

foarte multă încredere” + „oarecare încredere”		Sindicate	Partide	Biserică	Organizații neguvernamentale
Total		36%	19%	81%	49%
Sexul respondentului	Masculin	30%	20%	79%	40%
	Feminin	41%	18%	84%	57%
Categoria de vârstă	18-29 ani	50%	31%	75%	57%
	30-44 ani	37%	16%	73%	56%
	45-59 ani	34%	13%	79%	52%
	60+	30%	21%	92%	36%
Școlaritate	Studii elementare	32%	22%	88%	39%
	Studii medii	35%	16%	85%	48%
	Studii superioare	44%	19%	61%	66%
Mediu de rezidență	Orașe mari	39%	16%	69%	55%
	Urban mic și mijlociu	36%	19%	82%	45%
	Rural	34%	19%	88%	47%
Regiunea⁷	Transilvania	34%	21%	83%	45%
	Moldova	41%	20%	88%	52%
	Muntenia	34%	17%	81%	49%
	București-Ilfov	38%	15%	65%	51%

⁵ Cu cât valoarea absolută a coeficientului de apropiere de 1, cu atât corelația (legătura dintre cele două variabile) este mai puternică. ** = probabilitatea ca relația dintre variabile să fie întâmplătoare este mai mică de 1%. * = probabilitatea ca relația să fie întâmplătoare este mai mică de 5%.

⁶ Peste 100.000 locuitori la recensământul din 2011.

⁷ În Transilvania am inclus regiunile de dezvoltare Vest, Nord-Vest și Centru; în Moldova am inclus regiunea Nord-Est și județele Vrancea și Galați; în Muntenia am inclus regiunile Sud-Vest Oltenia, Sud Muntenia și județele Brăila, Buzău, Constanța și Tulcea.

Atitudini față de organizațiile neguvernamentale

Am testat câteva afirmații legate de organizațiile neguvernamentale care au o circulație destul de largă în spațiul public. Cele mai multe fuseseră incluse și în sondajul din 2023.

Afirmațiile cu care sunt de acord cei mai mulți respondenți sunt acelea că „ONG-urile se implică acolo unde statul nu reușește să facă schimbările necesare” (63%) și „O societate democratică nu poate funcționa fără ONG-uri” (62%).

Față de anul 2023, după traversarea unui an electoral tumultuos, nu observăm evoluții spectaculoase în atitudinile publicului. Există, totuși, unele accentuări ale unor clișee negative, și anume:

- A crescut (de la 51% la 56%) ponderea celor care consideră că ONG-urile urmăresc mai degrabă scopurile propriilor membri decât obiective de interes general.
- A crescut (de la 50% la 54%) ponderea celor care consideră că cele mai multe ONG-uri au fost create pentru a evita plata unor taxe.

Tabelul 4. Atitudini față de organizațiile neguvernamentale

Vă voi citi niște propoziții. Pentru fiecare, vă rog să-mi spuneți dacă se potrivește complet cu părerea dvs., se potrivește oarecum, nu prea se potrivește sau nu se potrivește deloc.		Se potrivește complet	Se potrivește oarecum	Nu prea se potrivește	Nu se potrivește deloc	Nu știu/ Nu răspund
Organizațiile neguvernamentale urmăresc mai degrabă scopurile propriilor membri decât obiective de interes general.	2025	21%	35%	22%	19%	3%
	2023	18%	32%	22%	22%	5%
Organizațiile neguvernamentale au împiedicat de multe ori politicienii să abuzeze de pozițiile lor.	2025	19%	36%	21%	18%	5%
	2023	20%	38%	19%	17%	6%
Cele mai multe organizații neguvernamentale au fost create pentru a evita plata unor taxe.	2025	20%	34%	22%	19%	5%
	2023	18%	32%	21%	21%	8%
ONG-urile sunt controlate din străinătate.	2025	19%	30%	20%	23%	9%
	2023	20%	31%	18%	21%	11%
ONG-urile se implică acolo unde statul nu reușește să facă schimbările necesare.	2025	23%	40%	17%	17%	3%
O societate democratică nu poate funcționa fără ONG-uri.	2025	28%	34%	15%	19%	4%

Opinii mai favorabile organizațiilor neguvernamentale observăm în rândul tinerilor, al absolvenților de învățământ superior, al locuitorilor orașelor mari și ai zonei București-Ilfov.

Tabelul 5. Atitudini față de organizațiile neguvernamentale – caracteristici socio-demografice

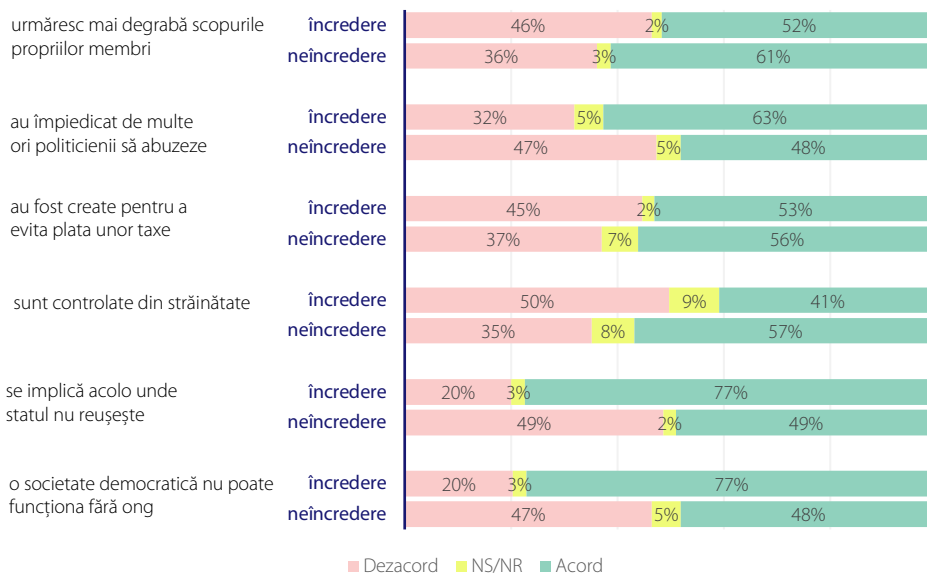
Se potrivește complet* + „Se potrivește oarecum”		ONG urmăresc mai degrabă scopurile propriilor membri decât obiective de interes general.	ONG au împiedicat de multe ori politicienii să abuzeze de pozițiile lor.	Cele mai multe ONG au fost create pentru a evita plata unor taxe.	ONG-urile sunt controlate din străinătate.	ONG-urile se implică acolo unde statul nu reușește să facă schimbările necesare	O societate democratică nu poate funcționa fără ONG-uri
Total		56%	55%	54%	48%	63%	62%
Sexul respondentului	Masculin	61%	60%	57%	56%	60%	61%
	Feminin	52%	51%	52%	42%	66%	63%
Categorია de vârstă	18-29 ani	54%	63%	55%	39%	80%	64%
	30-44 ani	58%	58%	59%	51%	66%	63%
	45-59 ani	61%	57%	54%	52%	70%	63%
	60+	52%	48%	51%	48%	47%	60%
Școlaritate	Studii elementare	54%	47%	53%	48%	56%	51%
	Studii medii	57%	55%	56%	51%	64%	63%
	Studii superioare	57%	68%	53%	41%	72%	79%
Mediu de rezidență	Orașe mari	54%	61%	55%	45%	73%	71%
	Urban mic și mijlociu	57%	50%	54%	52%	58%	60%
	Rural	57%	54%	54%	49%	60%	58%
Regiunea	Transilvania	55%	51%	52%	43%	64%	60%
	Moldova	65%	54%	56%	58%	61%	65%
	Muntenia	56%	58%	56%	50%	61%	58%
	București-Ilfov	48%	63%	54%	46%	70%	76%

Încercând să aflăm care dintre argumentele pro sau contra organizațiilor neguvernamentale influențează încrederea generală în acestea, am analizat, cu ajutorul regresiei lineare, legătura dintre variabila dependentă „Încredere în ONG” și acordul/dezacordul față de afirmațiile testate. A rezultat că cei mai puternici (în ordinea coeficienților beta) determinanți ai atitudinii față de ONG-uri sunt convingerile că:

- O societate democratică nu poate funcționa fără ONG-uri ($\beta = 0.22$, Sig. < 0.001⁸);
- ONG-urile se implică acolo unde statul nu reușește să facă schimbările necesare ($\beta = 0.21$, Sig. < 0.001);
- ONG-urile sunt controlate din străinătate (în sens negativ) ($\beta = 0.16$, Sig. < 0.001);
- ONG-urile urmăresc mai degrabă scopurile propriilor membri decât obiective de interes general (în sens negativ) ($\beta = 0.11$, Sig. = 0.001);
- Organizațiile neguvernamentale au împiedicat de multe ori politicienii să abuzeze de pozițiile lor ($\beta = 0.10$, Sig. = 0.003).

⁸ Coeficienții beta (β) arată cât de mult se modifică variabila dependentă atunci când variabila independentă se modifică cu o abatere-standard; ei permit compararea puterii de predicție între variabilele independente incluse în model. „Sig.” reprezintă probabilitatea ca relația dintre variabila independentă și cea dependentă să fie întâmplătoare.

Graficul 2. Determinanți ai încrederii în ONG-uri

Am analizat și atitudinile față de două teme care au produs, în ultimul timp, clivaje dramatice în societatea românească: atitudinea față de capitalul străin și criza COVID 19.

În cazul impactului companiilor străine, atitudinea autohtonă este ușor majoritară (53% acord, 46% dezacord). În ce privește pandemia, constatăm o prevalență netă a atitudinii conspiraționiste: 60% acord, 37% dezacord.

Tabelul 6. Teme controversate

	Se potrivește complet	Se potrivește oarecum	Nu prea se potrivește	Nu se potrivește deloc	Nu știu/Nu răspund
România ar avea de câștigat dacă pe piața internă ar fi mai puține companii străine.	28%	25%	18%	27%	1%
Pandemia COVID 19 a fost provocată de elitele globale pentru a impune controlul asupra populației lumii.	45%	15%	10%	27%	3%

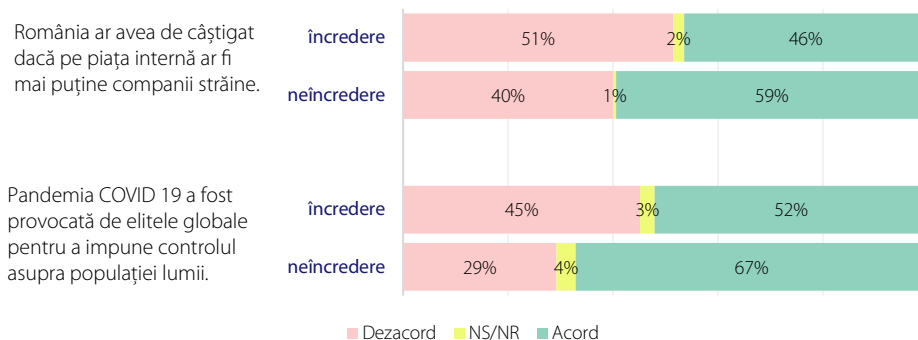
Ambele teme sunt agreate mai ales de către respondenții vârstnici, cu nivel de educație redus sau mediu, rezidenți în urbanul mic și în rural. Teoria pandemiei provocate de anumite elite este relativ mai prezentă în Muntenia.

Tabelul 7. Teme controversate – caracteristici socio-demografice

Se potrivește complet + Se potrivește oarecum		România ar avea de câștigat dacă pe piața internă ar fi mai puține companii străine	Pandemia COVID 19 a fost provocată de elitele globale pentru a impune controlul asupra populației lumii
Total		53%	59%
Sexul respondentului	Masculin	52%	59%
	Feminin	53%	59%
Categoria de vârstă	18-29 ani	40%	54%
	30-44 ani	53%	59%
	45-59 ani	54%	59%
	60+	57%	63%
Școlaritate	Studii elementare	59%	59%
	Studii medii	58%	67%
	Studii superioare	30%	40%
Mediu de rezidență	Orașe mari	45%	48%
	Urban mic și mijlociu	56%	65%
	Rural	55%	63%
Regiunea	Transilvania	53%	61%
	Moldova	55%	56%
	Muntenia	54%	65%
	București-Ilfov	45%	43%

Deși nu există o legătură directă între cele două teme în discuție și organizațiile neguvernamentale, constatăm că există corelații semnificative între pozițiile adoptate față de acestea și încrederea în ONG-uri: atât adepții autohtonismului, cât și (mai ales) cei ai teoriilor conspiraționiste legate de pandemie manifestă o încredere redusă în organizațiile societății civile.

Graficul 3. Relația dintre temele controversate și încrederea în ONG-uri

Rolul organizațiilor neguvernamentale

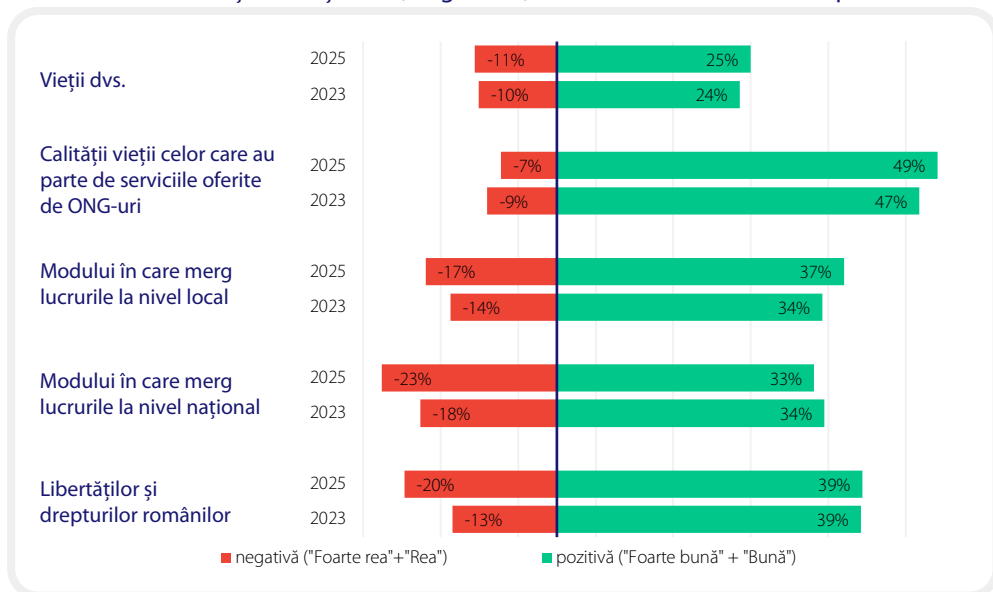
Impactul organizațiilor neguvernamentale

Din punctul de vedere al balanței dintre opiniile pozitive și cele negative despre influența organizațiilor, imaginea de ansamblu este încurajatoare: pentru fiecare dintre posibilele zone de impact al activității ONG-urilor, opiniile pozitive sunt majoritare.

Cea mai mare proporție a răspunsurilor pozitive se înregistrează în legătură cu influența organizațiilor asupra propriilor beneficiari. În același timp, cea mai mică proporție a răspunsurilor pozitive privește însăși viața respondenților.

Se apreciază că organizațiile neguvernamentale influențează pozitiv mersul lucrurilor în mai mare măsură la nivel local decât la nivel național.

Graficul 4. Ce influență credeți că au, în general, ONG-urile din România asupra...

Dacă extindem analiza asupra răspunsurilor neutre („Nici rea, nici bună” și „Nicio influență”) observăm că ele sunt dominante: la majoritatea itemilor (cu excepția celui referitor la beneficiarii proprii), proporția răspunsurilor din zona gri o depășește pe a celor pozitive. Cu alte cuvinte, pentru cei mai mulți respondenți, acțiunile ONG-urilor sunt indiferente.

Aproape două treimi dintre respondenți (62%) spun că organizațiile neguvernamentale nu influențează deloc propria lor viață. Combinat cu proporția cea mai mare a respondenților care

socotesc că ONG-urile au o influență pozitivă asupra beneficiarilor direcți, ajungem la următoarea frază integratoare: **„Organizațiile neguvernamentale sunt bune pentru cei care au parte direct de serviciile lor, dar mie personal nu îmi aduc nimic”.**

Tabelul 8. Influențe ale ONG-urilor

Ce influență credeți că au, în general, ONG-urile din România asupra...?		Foarte rea	Rea	Nici rea, nici bună	Bună	Foarte bună	(spontan) Nicio influență	Nu știu / Nu răspund
Vieții dvs.	2025	5%	6%	58%	20%	5%	4%	2%
	2023	5%	5%	59%	17%	6%	4%	3%
Calității vieții celor care au parte de serviciile oferite de ONG-uri	2025	3%	4%	37%	36%	13%	1%	6%
	2023	4%	5%	37%	36%	11%	0%	7%
Modului în care merg lucrurile la nivel local	2025	7%	10%	43%	32%	5%	1%	3%
	2023	6%	8%	46%	28%	6%	0%	6%
Modului în care merg lucrurile la nivel național	2025	11%	12%	41%	28%	5%	0%	3%
	2023	8%	9%	42%	27%	8%	0%	5%
Libertăților și drepturilor românilor	2025	9%	10%	38%	30%	9%	0%	2%
	2023	8%	5%	42%	31%	9%	0%	5%

Cel mai probabil, această atitudine este principalul motiv al neimplicării civice din partea unei mari părți din populație. Acest fenomen a fost identificat ca o amenințare de către Președintele Dan, în contextul prezentării Strategiei Naționale de Apărare a Țării: „În ceea ce privește societatea, cred că un risc important este cantitatea relativ redusă de activitate, activism civic, și asta este un lucru important”⁹.

Se observă că aprecierile pozitive, în legătură cu toate domeniile, vin mai ales din partea tinerilor (poate pentru că, vom vedea în continuare, ei sunt cel mai frecvent beneficiarii serviciilor oferite de ONG-uri) și a respondenților cu studii superioare.

Tabelul 9. Influențe ale ONG-urilor – caracteristici socio-demografice

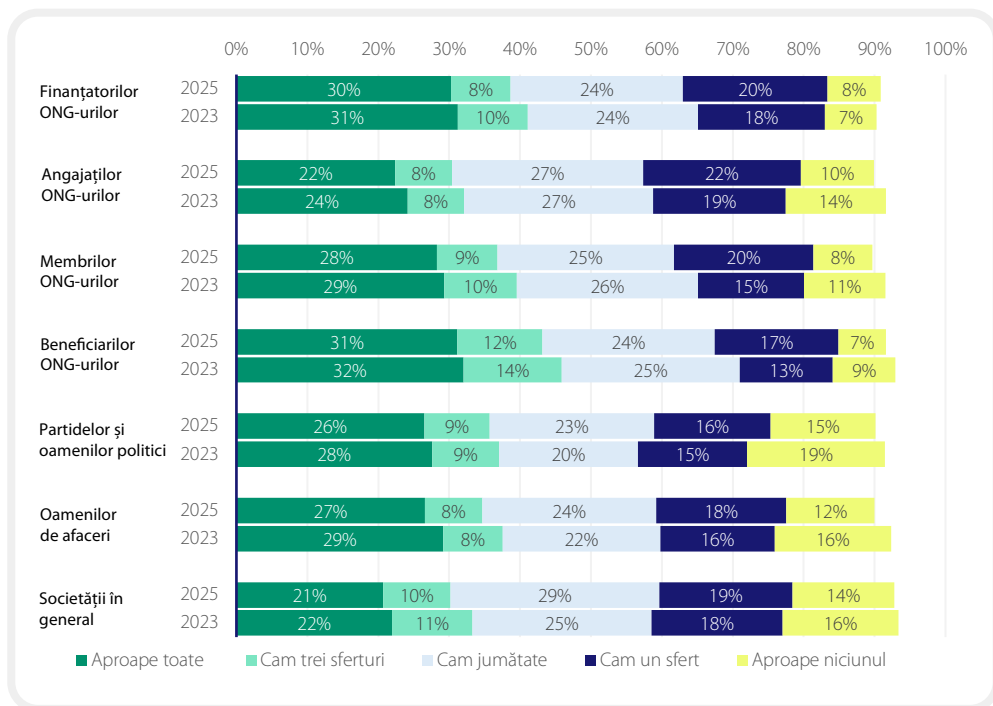
% influență pozitivă		Vieții dvs.	Calității vieții celor care au parte de serviciile oferite de ONG-uri	Modului în care merg lucrurile la nivel local	Modului în care merg lucrurile la nivel național	Libertăților și drepturilor românilor
Total		25%	49%	37%	33%	39%
Sexul respondentului	Masculin	24%	43%	35%	32%	41%
	Feminin	26%	55%	39%	34%	38%
Categorია de vârstă	18-29 ani	39%	66%	56%	53%	57%
	30-44 ani	26%	51%	39%	32%	38%
	45-59 ani	25%	51%	33%	32%	38%
	60+	18%	38%	31%	26%	34%
Școlaritate	Studii elementare	25%	48%	39%	38%	42%
	Studii medii	22%	44%	35%	28%	34%
	Studii superioare	31%	64%	41%	39%	49%
Mediu de rezidență	Orașe mari	27%	52%	39%	33%	40%
	Urban mic și mijlociu	26%	51%	34%	37%	38%
	Rural	24%	47%	38%	31%	39%
Regiunea	Transilvania	24%	50%	41%	34%	40%
	Moldova	25%	47%	41%	34%	43%
	Muntenia	26%	47%	29%	30%	35%
	București-Ilfov	26%	55%	43%	38%	44%

⁹ Discursul susținut de Președintele României, Nicușor Dan, cu prilejul prezentării Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2025-2030 în cadrul ședinței comune a Camerelor Parlamentului României, <https://www.presidency.ro/ro/media/discursul-sustinut-de-presedintele-romaniei-nicuseor-dan-cu-prilejul-prezentarii-strategiei-nationale-de-aparare-a-tarii-pentru-perioada-2025-2030-in-cadrul-sedinței-comune-a-camerelor-parlamentului-romaniei>

Cui servesc organizațiile neguvernamentale

Răspunsurile obținute la întrebarea referitoare la interesele pe care le urmăresc organizațiile neguvernamentale se distribuie relativ uniform pentru variantele propuse, ceea ce înseamnă că nu există o opinie dominantă legată de acest subiect. Respectiv, niciunul din răspunsurile posibile nu este respins. Totodată, remarcăm că nu există diferențe sensibile între datele colectate acum și cele din 2023.

Graficul 5. Gândiți-vă la ONG-urile din România în general. Câte dintre acestea credeți că urmăresc în principal interesele ...?

Dacă dorim să ierarhizăm, cele mai multe răspunsuri se îndreaptă spre beneficiarii organizațiilor: 43% din respondenți spun că marea majoritate („aproape toate” sau „mai mult de trei sferturi”) a organizațiilor urmăresc în principal interesele beneficiarilor proprii. Este alegerea cel mai frecvent venită din partea respondenților de 30-44 ani, rezidenți în București-Ilfov. Această constatare e consistentă cu cea desprinsă din întrebarea analizată anterior: cel mai semnificativ impact al activității ONG-urilor este resimțit asupra propriilor beneficiari.

Pe al doilea loc, ca frecvență a răspunsurilor, apar interesele finanțatorilor (39% dintre respondenți spun că mai mult de trei sferturi din organizații urmăresc interesele acestora).

Această opinie caracterizează mai ales respondenții de peste 45 de ani, rezidenți în rural și în Muntenia.

Cele mai puține răspunsuri sunt cele referitoare la interesele generale ale societății: numai 30% dintre respondenți consideră că mai mult de trei sferturi din ONG-uri urmăresc interesul general. Această constatare nu este surprinzătoare: există o multitudine de asociații care, prin statutul lor, sunt constituite și funcționează exclusiv pentru reprezentarea unor interese de grup: asociații profesionale, sportive, comunitare etc.

Tabelul 10. Interesele urmărite de ONG-uri – caracteristici socio-demografice

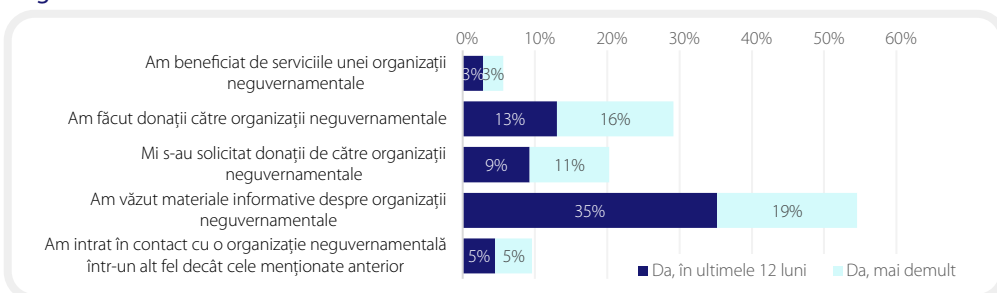
„Aproape toate ONG-urile”		Finanțat orilor	Angajați lor	Membriilor	Beneficiariilor	Partidelor și oamenilor politici	Oamenilor de afaceri	Societății în general
Total		30%	22%	28%	31%	26%	27%	21%
Sexul respondentului	Masculin	32%	24%	29%	30%	28%	29%	18%
	Feminin	28%	21%	27%	32%	25%	25%	23%
Categorია de vârstă	18-29 ani	22%	14%	18%	29%	17%	26%	12%
	30-44 ani	29%	21%	24%	35%	27%	26%	23%
	45-59 ani	33%	22%	31%	32%	28%	25%	22%
	60+	33%	28%	34%	28%	29%	29%	21%
Școlaritate	Studii elementare	34%	20%	34%	30%	28%	33%	19%
	Studii medii	31%	26%	29%	33%	30%	26%	23%
	Studii superioare	23%	16%	19%	28%	15%	16%	17%
Mediu de rezidență	Orașe mari	30%	21%	28%	34%	26%	29%	21%
	Urban mic și mijlociu	26%	25%	28%	29%	25%	23%	19%
	Rural	33%	22%	29%	31%	27%	27%	22%
Regiunea	Transilvania	27%	21%	22%	29%	25%	24%	21%
	Moldova	26%	19%	25%	22%	26%	24%	18%
	Muntenia	35%	27%	36%	36%	28%	30%	22%
	București-Ilfov	32%	19%	30%	38%	26%	27%	20%

Interacțiunile cetățeanului cu organizațiile neguvernamentale

Cea mai frecventă interacțiune cu o organizație neguvernamentală o constituie materialele informative despre acestea. 55% dintre respondenți declară că au văzut un astfel de material informativ.

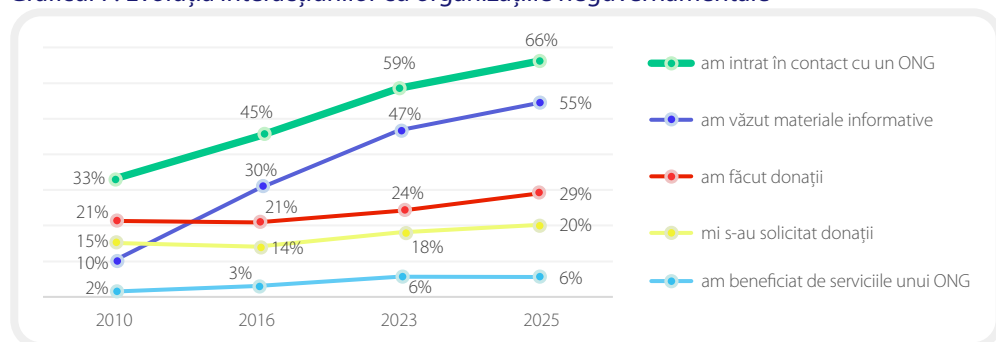
Două persoane din trei (66%) au interacționat, într-un fel sau altul, cu o organizație neguvernamentală.

Graficul 6. Posibile contacte pe care le-ați avut, dvs. sau familia dvs., cu organizații neguvernamentale

Evoluția tuturor tipurilor de interacțiune este, în perioada studiată, ascendentă. Cea mai importantă creștere se înregistrează în privința vizibilității materialelor informative: de la 10%, în 2010, la 55%.

Graficul 7. Evoluția interacțiunilor cu organizațiile neguvernamentale

Cel mai frecvent interacționează cu organizațiile neguvernamentale persoanele de 30-44 ani, cu studii superioare, locuind în orașe mari, în regiunea București-Ilfov.

De asemenea, există o tendință continuă de creștere a ponderii celor care fac donații (de la 21% la 29%). Au făcut donații îndeosebi femeile, tinerii (18-44 ani), persoanele cu studii superioare din orașe mari, zona București-Ilfov.

Proporția celor care au făcut donații (29%) este mai mare decât a celor cărora acestea le-au fost solicitate (20%), deci o parte din donații sunt nesolicitate. Mai exact, 62% dintre cei cărora li s-a solicitat, au făcut donații; dintre cei cărora nu li s-a solicitat, 21% au donat către organizații neguvernamentale. Numai că, proporția celor cărora le-au fost solicitate donații fiind de doar 20% din populație, rezultă că majoritatea donațiilor (56%) au fost nesolicitate.

Beneficiari ai serviciilor unor organizații neguvernamentale sunt mai ales tinerii (sub 30 de ani) și rezidenții orașelor mari.

Tabelul 11. Interacțiuni cu ONG-urile – caracteristici socio-demografice

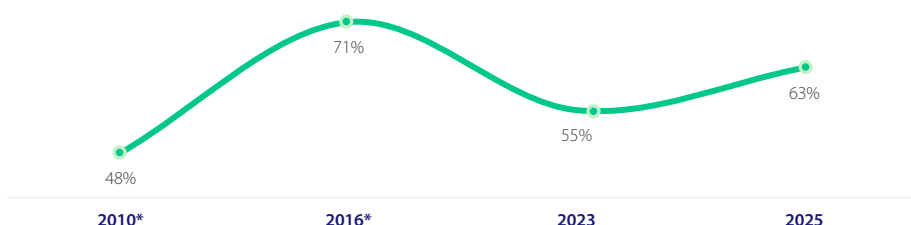
		Am intrat în contact cu un ONG	Am beneficiat de serviciile unui ONG	Am făcut donații	Mi s-au solicitat donații	Am văzut materiale informative	Altfel de interacțiune cu un ONG
Total		66%	6%	29%	20%	55%	10%
Sexul respondentului	Masculin	65%	4%	26%	23%	53%	9%
	Feminin	68%	7%	32%	18%	56%	11%
Categoria de vârstă	18-29 ani	66%	11%	38%	21%	58%	14%
	30-44 ani	73%	7%	39%	29%	60%	14%
	45-59 ani	66%	4%	29%	24%	51%	8%
	60+	61%	3%	18%	10%	53%	6%
Școlaritate	Studii elementare	51%	5%	16%	9%	37%	3%
	Studii medii	68%	5%	25%	19%	56%	7%
	Studii superioare	87%	8%	61%	42%	78%	25%
Mediu de rezidență	Orașe mari	74%	8%	39%	26%	66%	14%
	Urban mic și mijlociu	64%	4%	27%	19%	55%	10%
	Rural	63%	5%	25%	18%	48%	7%
Regiunea	Transilvania	65%	5%	27%	19%	53%	12%
	Moldova	66%	5%	26%	17%	56%	7%
	Muntenia	66%	7%	26%	22%	52%	7%
	București-Ilfov	73%	5%	51%	25%	66%	17%

Redirecționarea a 3,5% din impozitul pe venit

Proporția celor care afirmă că au cunoștință de existența unei prevederi legale care le permite să direcționeze către o organizație o parte din impozitul pe venit a oscilat de la un sondaj la altul. Este posibil ca rezultatele să fie influențate de intensitatea unor campanii de popularizare a prevederii (în 2016, sondajul s-a desfășurat în iulie, la scurt timp după termenul de depunere a declarațiilor de venit).

Graficul 8. Cunoașterea prevederii „3,5%”

Prin intermediul prevederii „3,5%” din Codul Fiscal, contribuabilii persoane fizice au posibilitatea să direcționeze 3,5% din impozitul pe venit către o organizație. Dvs. cunoșteți până azi faptul că sistemul fiscal vă permite direcționarea a 3,5% din impozitul pe venit către organizații neguvernamentale, unități de cult sau burse?

* În 2010 și 2016 s-a folosit formularea: Dvs. cunoșteți până azi faptul că sistemul fiscal vă permite direcționarea a 2% din impozitul pe venit, către organizații neguvernamentale?

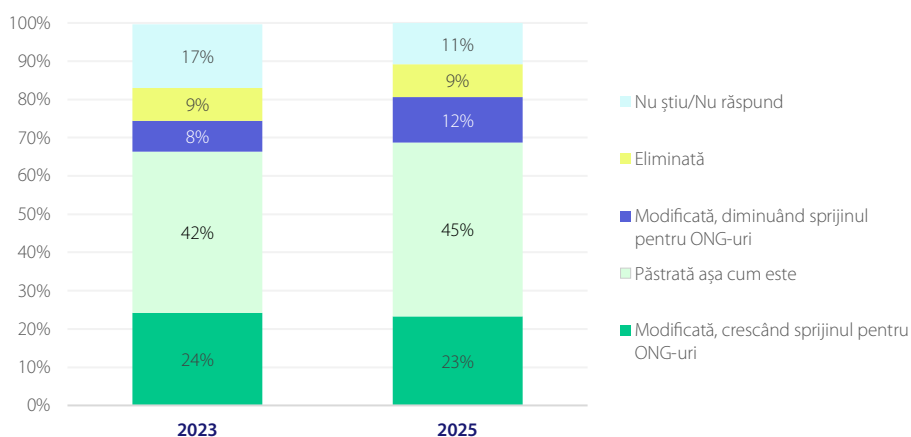
În prezent, la mai mult de 20 de ani de la adoptarea prevederii, un român din trei nu știe că are această posibilitate. Cele mai mari proporții ale persoanelor care cunosc prevederea se regăsesc în rândul persoanelor de vârstă mijlocie (30-59 ani), al celor cu studii superioare, în localitățile urbane, în regiunea București-Ilfov. Faptul că cei foarte tineri și vârstnicii sunt mai puțin conștienți de această posibilitate este explicabil prin faptul că cei mai mulți dintre aceștia nu au venituri impozabile. Altfel spus, prevederea este relativ mai bine cunoscută în rândul populației-țintă, adică cea care dispune de venituri impozabile mai importante.

Tabelul 12. Persoane care știu de prevederea „3,5%” – caracteristici socio-demografice

Total		62.9%
Sexul respondentului	Masculin	64.2%
	Feminin	61.6%
Categoria de vârstă	18-29 ani	44.1%
	30-44 ani	71.5%
	45-59 ani	71.6%
	60+	55.9%
Școlaritate	Studii elementare	34.7%
	Studii medii	68.7%
	Studii superioare	92.0%
Mediu de rezidență	Orașe mari	71.6%
	Urban mic și mijlociu	70.2%
	Rural	54.0%
Regiunea	Transilvania	63.5%
	Moldova	58.8%
	Muntenia	62.1%
	București-Ilfov	70.4%

Aproximativ două treimi (68%) dintre respondenți au atitudini pozitive față de această prevedere: ar dori fie menținerea ei în forma actuală, fie îmbunătățirea în favoarea organizațiilor neguvernamentale. Nu există diferențe semnificative în privința distribuției răspunsurilor între 2023 și 2025.

Graficul 9. Considerați că această prevedere ar trebui...?

În 2023, 65% dintre cei care cunoșteau prevederea „3,5%” redirecționaseră o parte din impozit; în 2025, proporția crescuse nesemnificativ, la 67%. Dacă ne raportăm la întregul eșantion, constatăm o evoluție pozitivă, cel puțin la nivel declarativ: proporția celor care au afirmat că redirecționaseră a fost de 37% în 2023 și 42% în 2025¹⁰.

Către ONG-uri au redirecționat 16% din totalul eșantionului în 2023 și 18% în 2025. Informația este relativ ambiguă datorită proporției mari (15%, respectiv 16%) a celor care spun că au redirecționat către „altă destinație” – respectiv altor entități non-profit. Din ascultarea înregistrării interviurilor și din relatările operatorilor a rezultat că de multe ori respondenților li s-a cerut să completeze formularul 230 pentru o anumită cauză (ex. un copil bolnav) fără a ști despre ce formă de organizare e vorba.

Tabelul 13. Către ce destinații ați direcționat din impozitul pe venit, ultima oară când ați făcut-o?

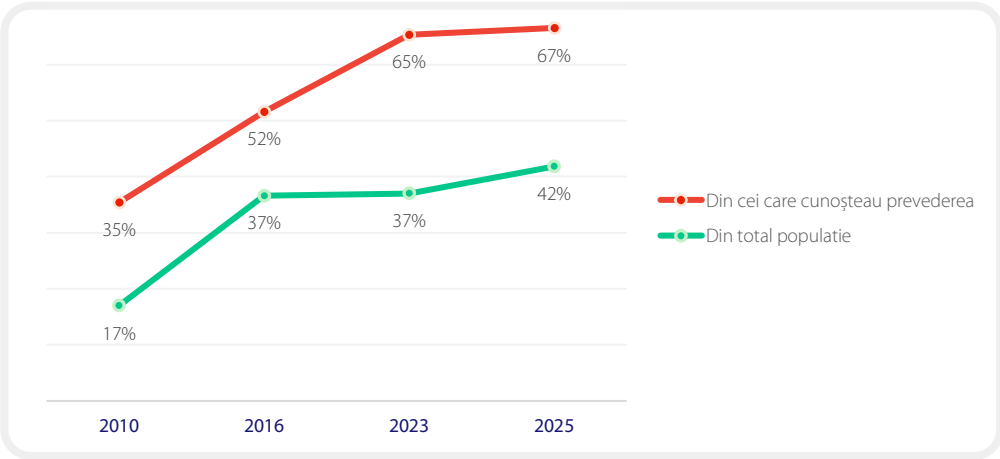
	2023		2025	
	din cei care cunoșteau prevederea 3,5%	din total	din cei care cunoșteau prevederea 3,5%	din total
ONG-uri	28%	16%	29%	18%
Culte	13%	8%	12%	7%
Burse	6%	4%	2%	1%
Altă destinație	26%	15%	25%	16%
Nu am donat prin redirecționarea impozitului	32%	61%	32%	57%
Nu știu / Nu răspund	3%	2%	2%	1%

În 2010 și 2016 legislația fiind puțin diferită, întrebarea a fost altfel formulată: *Dvs. ați direcționat până acum cei 2% din impozitul pe venit către organizații neguvernamentale?* Au răspuns afirmativ

¹⁰ Aceste procentaje nu trebuie înțelese ca proporții ale redirecționărilor într-un an fiscal, căci întrebarea s-a referit la ultima oară când s-a făcut aceasta, deci poate fi vorba de în urmă cu mai mulți ani.

17% din totalul respondenților în 2010 și 37% în 2016. Raportat la cei care cunoșteau prevederea, procentajele corespunzătoare au fost 35%, respectiv 52%.

Graficul 10. Evoluția persoanelor care au direcționat 2% sau 3,5% din impozitul pe venit

Cei care au direcționat bani către organizații neguvernamentale au aceleași caracteristici cu cei care cunosc prevederea „3,5%”: 30-44 ani, studii superioare, din orașe mari și zona București-Ilfov.

Cei care spun că nu au donat deloc prin redirectionare sunt, în mod previzibil, mai ales dintre cei mai tineri (mulți dintre ei, fără venituri proprii) sau dintre cei mai vârstnici (pensionari, cele mai multe neimpozabile), cu educație elementară, rezidenți în rural.

Tabelul 14. Destinația direcționării – caracteristici socio-demografice

% din total eșantion		ONG	Culte	Burse	Altă destinație	Nu am donat
Total		18%	7%	1%	16%	57%
Sexul respondentului	Masculin	17%	9%	1%	18%	55%
	Feminin	19%	6%	2%	14%	59%
Categoria de vârstă	18-29 ani	13%	4%	1%	11%	71%
	30-44 ani	27%	5%	2%	18%	48%
	45-59 ani	21%	11%	3%	20%	46%
	60+	11%	8%	0%	12%	69%
Școlaritate	Studii elementare	6%	3%	2%	5%	85%
	Studii medii	16%	8%	1%	18%	55%
	Studii superioare	42%	13%	1%	27%	19%
Mediu de rezidență	Orașe mari	24%	5%	2%	21%	48%
	Urban mic și mijlociu	20%	10%	2%	17%	52%
	Rural	14%	7%	1%	12%	65%
Regiunea	Transilvania	15%	9%	3%	18%	56%
	Moldova	17%	8%	1%	14%	59%
	Muntenia	17%	6%	0%	15%	60%
	București-Ilfov	31%	5%	1%	15%	48%

Asociativitatea

În prezent, unul din trei adulți (35%) face parte, dintr-o organizație cu caracter asociativ.

Tabelul 15. Vă voi citi o listă de organizații. Vă rog să-mi spuneți în care dintre acestea ați fost membru, după 1990?

	2016			2023			2025		
	Vreodată	În prezent	Cotizație	Vreodată	În prezent	Cotizație	După 1990	În prezent	Cotizație
Sindicat	34%	8%	8%	26%	5%	5%	22%	6%	5%
CAR: Case de Ajutor Reciproc ale salariaților și pensionarilor	31%	16%	15%	30%	14%	14%	25%	15%	14%
Partid politic	18%	7%	3%	20%	3%	1%	12%	4%	2%
Asociație profesională pentru care legea impune apartenența pentru a practica meseria	7%	5%	3%	4%	2%	2%	6%	3%	2%
Alte organizații profesionale	0%	0%	0%	5%	1%	1%	4%	1%	1%
Comitet parohial sau alt comitet bisericesc	9%	6%	2%	7%	3%	2%	8%	5%	3%
Altă organizație religioasă	3%	3%	1%	4%	2%	1%	4%	2%	2%
Organizație de pensionari	3%	2%	1%	2%	1%	1%	3%	2%	1%
Organizație sportivă sau de recreere, turism/ hobby	11%	2%	1%	9%	2%	1%	7%	3%	2%
Organizație de cultură/ artă	7%	3%	1%	4%	1%	0%	4%	2%	1%
Organizație din domeniul social și caritabil	4%	1%	1%	6%	1%	1%	7%	2%	1%
Organizație din domeniul sănătății	NA	NA	NA	3%	1%	1%	6%	2%	2%
Organizație din domeniul civic, democrație, protecția drepturilor omului și minorităților	1%	0%	0%	2%	0%	0%	3%	2%	1%
Organizație din domeniul educației	6%	2%	1%	6%	1%	1%	7%	3%	1%
Organizație de tineret sau studențească	17%	1%	0%	13%	1%	0%	8%	2%	1%
Asociație agricolă	7%	4%	2%	6%	2%	1%	8%	4%	3%
Organizație din domeniul protecției mediului/ ecologie/ protecția animalelor	NA	NA	NA	3%	1%	0%	7%	3%	2%
Alt tip de ONG în afara celor menționate	0%	0%	0%	1%	0%	0%	2%	1%	1%
Cel puțin o organizație	75%	46%	30%	60%	29%	24%	59%	35%	28%

Cele mai atractive forme de asociere sunt casele de ajutor reciproc: unul din șapte adulți declară că este membru și plătește cotizație. Aceste organizații au și cel mai ridicat grad de retenție a membrilor: 60% din cei care au făcut parte, după 1990, dintr-un CAR sunt și în prezent membri. Majoritatea membrilor CAR sunt femei, trecuți de 60 de ani, rezidenți în orașe mici și mijlocii, în Moldova și Muntenia.

Sindicatele se află la polul opus, din punctul de vedere al retenției membrilor: numai un sfert din cei care au făcut parte dintr-un sindicat după 1990 sunt în continuare membri. Cel mai frecvent, membrii au între 45 și 59 de ani și au studii superioare (probabil, pentru că cele mai puternice sindicate sunt în învățământ și sănătate).

O altă formă importantă de asociere sunt comitetele parohiale și celelalte comitete bisericești; împreună cu alte asociații religioase, ele întrec, cel puțin conform declarațiilor, numărul membrilor de sindicat. Și aceste forme de asociere au grad înalt de fidelizare a membrilor: 58% dintre cei care erau membri în 1990 continuă să activeze. Cei mai mulți membri în aceste comitete au între 45 și 59 de ani. Sunt localizate preponderent în Transilvania.

Tabelul 16. Participarea la organizații – caracteristici socio-demografice

		a fost membru în cel puțin o organizație	este membru în cel puțin o organizație	plătește cotizație la cel puțin o organizație	Membru în prezent		
Total		59%	35%	28%	Sindicat 6%	CAR 15%	Comitet parohial 5%
Sexul respondentului	Masculin	62%	36%	28%	6%	11%	5%
	Feminin	56%	34%	28%	5%	20%	4%
Categoría de vârstă	18-29 ani	45%	21%	16%	2%	2%	4%
	30-44 ani	44%	22%	18%	4%	6%	2%
	45-59 ani	61%	38%	32%	11%	14%	7%
	60+	74%	47%	37%	3%	29%	4%
Școlaritate	Studii elementare	45%	30%	24%	0%	14%	4%
	Studii medii	62%	35%	28%	6%	16%	6%
	Studii superioare	73%	41%	35%	12%	15%	2%
Mediu de rezidență	Orașe mari	60%	31%	25%	4%	13%	4%
	Urban mic și mijlociu	60%	36%	28%	8%	20%	3%
	Rural	58%	36%	30%	5%	14%	5%
Regiunea	Transilvania	58%	34%	29%	5%	11%	7%
	Moldova	66%	39%	29%	7%	20%	6%
	Muntenia	57%	36%	30%	5%	20%	3%
	București-Ilfov	54%	23%	20%	7%	8%	0%

Entitățile asociative listate mai sus nu reprezintă, toate, organizații neguvernamentale propriu-zis. O organizație neguvernamentală (ONG) este o entitate privată, independentă de guvern, care nu are scop lucrativ și este formată în mod voluntar din cetățeni pentru a sprijini o anumită cauză. Dintre cele incluse în chestionarul utilizat, constituie organizații neguvernamentale, în acest sens restrâns:

- alte organizații profesionale decât cele pentru care legea impune apartenența pentru a practica meseria;
- organizație de pensionari;
- organizație sportivă sau de recreere, turism/ hobby;
- organizație de cultură/ artă;
- organizație din domeniul social și caritabil;
- organizație din domeniul sănătății;
- organizație din domeniul civic, democrație, protecția drepturilor omului și minorităților;
- organizație din domeniul educației;
- organizație de tineret sau studențească;
- organizație din domeniul protecției mediului/ ecologie/ protecția animalelor;
- alt tip de organizație neguvernamentală în afara celor menționate.

În acest înțeles, proporțiile corespunzătoare în populația adultă ar fi, conform răspunsurilor obținute prin sondajul din 2025:

- Apartenență la un ONG, după 1990: 26%;
- Apartenență la un ONG, în prezent: 12%;
- Plătesc cotizație la un ONG: 8%.

Tabelul 17. Participarea la organizații neguvernamentale propriu-zis – caracteristici socio-demografice

		Apartenență la ONG, după 1990	Apartenență la ONG, în prezent	Cotizație la ONG
Total		26%	12%	8%
Sexul respondentului	Masculin	31%	15%	12%
	Feminin	21%	9%	5%
Categoría de vârstă	18-29 ani	35%	13%	9%
	30-44 ani	28%	11%	6%
	45-59 ani	23%	12%	8%
	60+	22%	12%	9%
Școlaritate	Studii elementare	16%	12%	9%
	Studii medii	25%	9%	6%
	Studii superioare	44%	18%	11%
Mediu de rezidență	Orașe mari	29%	10%	5%
	Urban mic și mijlociu	28%	14%	11%
	Rural	22%	12%	8%
Regiunea	Transilvania	25%	13%	10%
	Moldova	30%	12%	7%
	Muntenia	23%	11%	8%
	București-Ilfov	29%	10%	5%

În privința judecăților comune referitoare la organizațiilor neguvernamentale (analizate în secțiunea *Atitudini față de organizațiile neguvernamentale*), observăm că, pentru mai multe enunțuri, membrii ONG-urilor nu sunt cu mult mai binevoitori decât cei care nu sunt membri. Membrii organizațiilor se deosebesc semnificativ de restul populației în următoarele privințe:

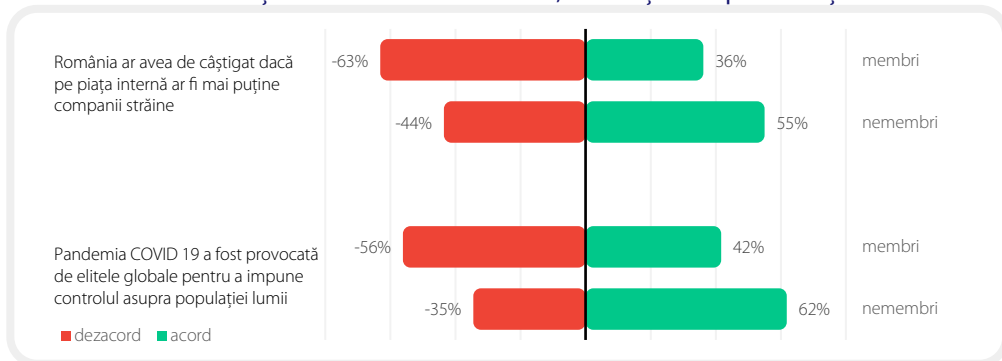
- Nu sunt de acord că cele mai multe ONG-uri au fost create pentru a evita plata unor taxe;
- Consideră că ONG-urile se implică acolo unde statul nu reușește să facă schimbările necesare;
- Sunt de acord că o societate democratică nu poate funcționa fără ONG-uri

Tabelul 18. Opinii despre ONG-uri, în funcție de apartenență la acestea

		acord	dezacord
Organizațiile neguvernamentale urmăresc mai degrabă scopurile propriilor membri decât obiective de interes general.	Membri	56%	44%
	Nemembri	56%	41%
Organizațiile neguvernamentale au împiedicat de multe ori politicienii să abuzeze de pozițiile lor.	Membri	54%	44%
	Nemembri	55%	39%
Cele mai multe organizații neguvernamentale au fost create pentru a evita plata unor taxe.	Membri	46%	51%
	Nemembri	56%	39%
ONG-urile sunt controlate din străinătate.	Membri	45%	50%
	Nemembri	49%	42%
ONG-urile se implică acolo unde statul nu reușește să facă schimbările necesare.	Membri	56%	43%
	Nemembri	64%	33%
O societate democratică nu poate funcționa fără ONG-uri.	Membri	68%	31%
	Nemembri	61%	34%

Deosebirile de atitudine dintre membrii ONG-urilor și cei care nu fac parte din asemenea organizații sunt mai evidente atunci când ne referim la teme care scindează societatea contemporană: membrii ONG-urilor dezaprobă net atât tezele autohtoniste (companiile străine dăunează românilor), cât și pe cele conspiraționiste (pandemia ar fi fost provocată de elitele globale pentru a controla populația lumii).

Graficul 11. Atitudini față de subiecte de discordie, în funcție de apartenența la ONG-uri

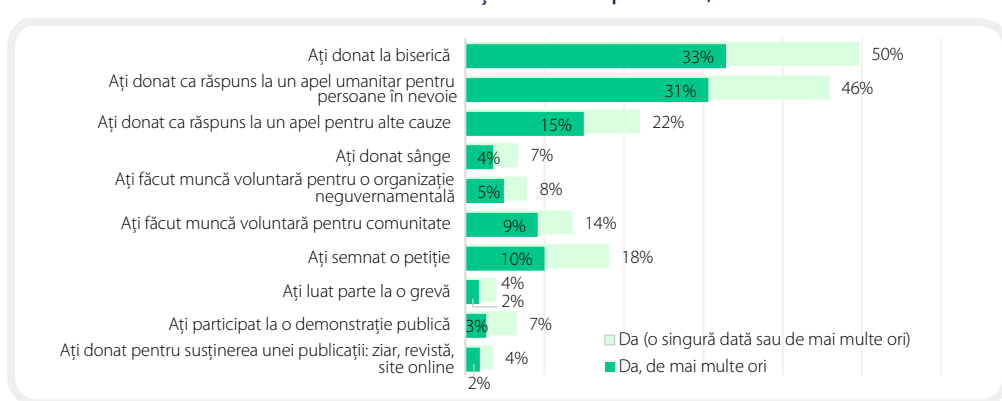

Implicarea civică

Conform răspunsurilor înregistrate, principala formă de implicare civică o constituie donațiile – cel mai frecvent, pentru biserică sau pentru persoane în nevoie. 70% dintre persoanele investigate declară că au donat bani în ultimul an.

Dacă luăm în considerare toate formele de implicare civică listate, constatăm că, de-a lungul unui an, **76% dintre respondenți se implică civic într-un fel sau altul**. E adevărat, însă, cifrele trebuie citite cu precauție, ele fiind afectate de efectul de dezirabilitate socială: în relația cu operatorul de interviu, respondentul este tentat să ofere mai degrabă răspunsuri pe care le consideră conforme cu așteptările celuilalt.

Graficul 12. Pe care dintre următoarele le-ați făcut dvs. personal, în ultimul an?

Variațiile indicatorilor luați în considerare, de la un sondaj la altul, nu indică tendințe clare. Oscilațiile pot fi datorate modificării listei itemilor propuși sau contextului de moment.

Tabelul 19. Forme de implicare civică – evoluție 2010-2025

	2010	2016	2023	2025
Ați donat la biserică	52%	42%	45%	50%
Ați donat ca răspuns la un apel umanitar pentru persoane în nevoie	19%	40%	42%	46%
Ați donat ca răspuns la un apel pentru alte cauze	11%	17%	17%	22%
Ați donat sânge	12%	8%	7%	7%
Ați făcut muncă voluntară pentru o organizație neguvernamentală	4%	7%	8%	8%
Ați făcut muncă voluntară pentru comunitate	NA	NA	17%	14%
Ați semnat o petiție	4%	17%	13%	18%
Ați luat parte la o grevă	NA	3%	3%	4%
Ați participat la o demonstrație publică	NA	7%	3%	7%
Ați donat pentru susținerea unei publicații: ziar, revistă, site online	NA	NA	2%	4%

Tabelul 20. Forme de implicare civică – caracteristici socio-demografice

Activități făcute cel puțin odată în ultimul an. (Au fost reținute cele cu frecvența totală mai mare de 5%)		Ați donat la biserică	Ați donat ca răspuns la un apel umanitar pentru persoane în nevoie	Ați donat ca răspuns la un apel pentru alte cauze	Ați donat sânge	Ați făcut muncă voluntară pentru o organizație neguvernamentală	Ați făcut muncă voluntară pentru comunitate	Ați semnat o petiție	Ați participat la o demonstrație publică
Total		49.7%	45.9%	22.0%	6.7%	7.8%	13.5%	18.1%	6.5%
Sexul respondentului	Masculin	48.7%	46.0%	19.2%	7.4%	6.6%	16.4%	17.6%	8.3%
	Feminin	50.6%	45.8%	24.6%	6.0%	9.0%	10.9%	18.7%	4.9%
Categoría de vârstă	18-29 ani	42.9%	43.5%	26.4%	7.2%	18.7%	16.2%	36.1%	13.8%
	30-44 ani	40.9%	50.3%	29.5%	10.1%	6.3%	12.4%	25.4%	5.4%
	45-59 ani	49.6%	48.0%	20.8%	4.0%	6.8%	17.2%	14.1%	6.6%
	60+	59.6%	41.5%	15.6%	6.3%	5.4%	9.7%	8.5%	4.1%
Școlaritate	Studii elementare	55.2%	38.4%	16.4%	5.3%	4.7%	11.1%	3.3%	3.9%
	Studii medii	48.6%	44.4%	20.4%	5.6%	6.9%	12.4%	16.5%	6.3%
	Studii superioare	43.7%	61.7%	35.4%	11.8%	15.4%	20.4%	46.2%	11.2%
Mediu de rezidență	Orașe mari	35.8%	41.8%	23.3%	8.0%	8.5%	10.0%	31.4%	9.1%
	Urban mic și mijlociu	50.9%	44.8%	16.8%	4.4%	10.9%	16.2%	20.2%	6.9%
	Rural	56.8%	48.8%	24.2%	7.1%	5.9%	14.1%	9.6%	4.8%
Regiunea	Transilvania	51.3%	44.3%	25.7%	4.1%	8.2%	14.7%	16.7%	5.5%
	Moldova	65.3%	56.1%	21.5%	6.6%	4.8%	8.1%	17.3%	7.7%
	Muntenia	44.7%	42.0%	18.9%	8.9%	8.2%	15.6%	14.4%	5.9%
	București-Ilfov	32.1%	44.3%	21.4%	7.9%	11.2%	13.1%	35.5%	9.6%

Putem spune că toate activitățile enumerate mai sus reprezintă forme de implicare civică. Totuși, tipurile de implicare diferă semnificativ: donațiile către biserică și participarea la demonstrații presupun forme distincte de angajament civic. Spunem că fenomenul e multidimensional.

În încercarea de a determina aceste dimensiuni, am apelat la *analiza factorială* – o metodă statistică care reduce numărul de variabile dintr-un set mare de date, identificând factori latenți (neobservabili) care explică relațiile dintre variabilele observate.

Tabelul 21. Factori ai implicării civice

Contribuția variabilelor măsurate la factor	Factori			
	1. Caritate	2. Activism militant	3. Activism instituțional	4. Voluntariat
donat ca răspuns la un apel umanitar pentru persoane în nevoie	0.77	0.06	0.18	0.01
donat la biserică	0.69	-0.07	-0.40	0.23
donat ca răspuns la un apel pentru alte cauze	0.65	0.04	0.37	0.02
luat parte la o grevă	-0.01	0.84	-0.01	0.03
participat la o demonstrație publică	0.05	0.80	0.09	0.11
semnat o petiție	0.10	0.21	0.73	0.05
donat pentru susținerea unei publicații: ziar, revistă, site online	0.07	-0.09	0.68	0.12
donat sânge	0.05	0.01	0.23	0.21
făcut muncă voluntară pentru o organizație neguvernamentală	-0.02	0.01	0.18	0.81
făcut muncă voluntară pentru comunitate	0.13	0.14	0.00	0.78

- **Factorul 1 („caritate”¹¹)** reprezintă tendința de a ajuta financiar, fie direct, fie prin intermediul unor organizații religioase sau laice; explică 15% din variația totală. Motivează în special persoanele cu studii superioare din mediul rural și din Moldova.
- **Factorul 2 (activism militant)**, exprimă disponibilitatea de a participa fizic la acțiuni de protest; 14% din variația totală. Caracterizează tinerii (sub 29 de ani), persoanele cu studii superioare, zona București-Ilfov.
- **Factorul 3 (activism instituțional)** reprezintă dispoziția de a acționa pentru o anumită cauză (inclusiv sprijinirea presei independente) prin acțiuni „din birou”, care nu implică o participare fizică; explică 14% din variația totală. Caracterizează tinerii (sub 44 de ani), persoanele cu studii superioare din orașe mari, zona București-Ilfov.
- **Factorul 4 (voluntariat)** este legat de disponibilitatea de a presta activități voluntare; 14% din variația totală. Caracterizează tinerii (sub 29 de ani) și persoanele cu studii superioare.

¹¹ Denumirile sunt strict convenționale.

Tabelul 22. Factori ai implicării civice – caracteristici socio-demografice

Scoruri factoriale medii ¹²		1. Caritate	2. Activism militant	3. Activism instituțional	4. Voluntariat
Sexul respondentului	Masculin	-0.03	0.09	0.02	0.01
	Feminin	0.02	-0.08	-0.02	-0.01
Categorია de vârstă	18-29 ani	-0.10	0.16	0.39	0.27
	30-44 ani	-0.01	0.06	0.25	-0.12
	45-59 ani	-0.02	-0.04	-0.10	0.02
	60+	0.07	-0.08	-0.26	-0.04
Școlaritate	Studii elementare	-0.01	-0.08	-0.36	-0.05
	Studii medii	-0.05	0.01	-0.05	-0.04
	Studii superioare	0.14	0.10	0.70	0.20
Mediu de rezidență	Orașe mari	-0.18	0.04	0.37	-0.06
	Urban mic și mijlociu	-0.09	0.06	-0.07	0.09
	Rural	0.15	-0.06	-0.17	-0.02
Regiunea	Transilvania	0.03	-0.05	-0.03	0.01
	Moldova	0.29	0.01	-0.17	-0.11
	Muntenia	-0.12	0.01	0.00	0.05
	București-Ilfov	-0.26	0.10	0.41	0.02

Cei patru factori analizați explică, în total, 58% din variația totală a celor 10 variabile incluse în model.

Misiunea organizațiilor neguvernamentale

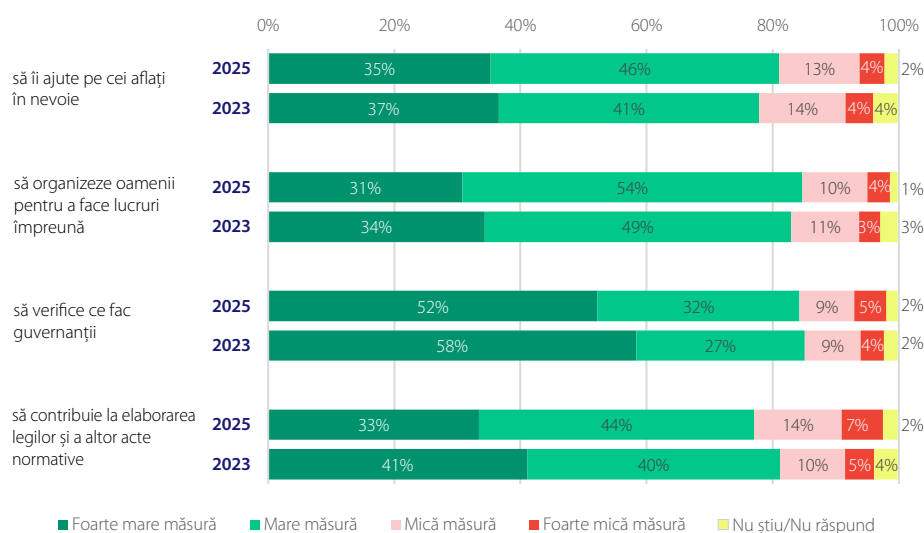
Persoanele intervievate sunt de acord, în proporție de circa 80%, cu toate cele patru posibile misiuni ale organizațiilor neguvernamentale. Puțin mai redusă (dar în continuare net majoritară) este ponderea celor care consideră că ONG-urile ar trebui să contribuie la elaborarea legilor și a altor acte normative.

Pentru că e puțin probabil ca cineva să nu fie de acord ca ONG-urile să își asume o anumită misiune, este util să ne îndreptăm atenția asupra celor care aleg răspunsul superlativ *În foarte mare măsură*. Vedem astfel că se detașează, ca importanță acordată, rolul de watchdog al societății civile organizate. Susținătoare ale acestei misiuni („să verifice ce fac guvernanții”) pentru organizațiile neguvernamentale sunt, îndeosebi, femeile și persoanele de 30-44 ani.

Misiunea caritabilă („să îi ajute pe cei aflați în nevoie”) este dorită de tineri și în zona București-Ilfov.

¹² Scorurile factoriale sunt scoruri compozite care estimează măsura în care un factor latent influențează comportamentul unui individ. Poate lua valori pozitive sau negative, după cum individul este atras sau respins de factorul respectiv.

Graficul 13. În ce măsură credeți că organizațiile neguvernamentale din România ar trebui ... ?

Contribuția ONG-urilor în legislație are cei mai mulți adepți în Moldova.

Funcția de întărire a comunităților („să organizeze oamenii pentru a face lucruri împreună”) este susținută de persoanele mai tinere de 44 de ani cu studii superioare.

Tabelul 23. Misiunea organizațiilor neguvernamentale – caracteristici socio-demografice

% răspunsuri „În foarte mare măsură”		să îi ajute pe cei aflați în nevoie	să organizeze oamenii pentru a face lucruri împreună	să verifice ce fac guvernanții	să contribuie la elaborarea legilor și a altor acte normative
Total		35%	31%	52%	33%
Sexul respondentului	Masculin	33%	30%	48%	33%
	Feminin	38%	31%	56%	34%
Categoría de vârstă	18-29 ani	49%	40%	44%	32%
	30-44 ani	38%	40%	57%	33%
	45-59 ani	39%	29%	54%	36%
	60+	24%	22%	51%	32%
Școlaritate	Studii elementare	34%	32%	55%	33%
	Studii medii	36%	29%	52%	37%
	Studii superioare	36%	35%	49%	27%
Mediu de rezidență	Orașe mari	35%	33%	54%	34%
	Urban mic și mijlociu	33%	27%	50%	27%
	Rural	37%	32%	52%	37%
Regiunea	Transilvania	31%	28%	49%	28%
	Moldova	39%	32%	55%	40%
	Muntenia	36%	31%	56%	35%
	București-Ilfov	41%	35%	46%	32%

Câteva concluzii

Nivelul încrederii în organizațiile neguvernamentale se menține constant, ceea ce este remarcabil în contextul convulsiilor care au marcat societatea românească după 2020. Pe de altă parte, neîncrederea devine tot mai vehementă – această tendință putând fi considerată drept o amenințare.

Încrederea generală în ONG-uri crește odată cu convingerea că acestea sunt vitale pentru funcționarea democrației și că reușesc să suplinească eșecurile statului. Opiniile care generează neîncredere (potrivit cărora ONG-urile urmăresc scopurile propriilor membri sau au fost create pentru evitarea unor taxe) sunt mai puțin răspândite, dar cu pondere în creștere.

Persoanele care manifestă încredere în ONG-uri nu agreează teoriile conspiraționiste și nici pozițiile autohtoniste (ambele, majoritare la nivelul întregii societăți).

În general, oamenii consideră că organizațiile neguvernamentale exercită o influență mai degrabă pozitivă în toate zonele societății. Opinia cea mai consolidată este cea conform căreia această influență se resimte în viața beneficiarilor serviciilor lor. Drept corolar, dintre grupurile ale căror interese se consideră a fi urmărite de ONG-uri, cel mai frecvent sunt menționați beneficiarii direcți.

Principala misiune pe care publicul așteaptă să și-o asume ONG-urile este cea de watchdog.

Există însă un segment consistent pentru care impactul activității ONG-urilor este neutru sau absent, mai ales când e vorba despre propria viață. Aceasta ar putea fi explicația absenței implicării civice a unei părți importante a societății.

De-a lungul întregului interval studiat (2010-2025) s-a înregistrat o evoluție ascendentă a expunerii publice a organizațiilor neguvernamentale. A crescut, de asemenea (mai lent), ponderea celor care au făcut donații către acestea.

Aproape două treimi din populația adultă cunoaște posibilitatea redirectionării unei părți din impozitul pe venit datorat către stat – ponderea fiind mai mare în rândul segmentului care dispune de venituri impozabile mai importante. S-a observat și o creștere a proporției din populație care a utilizat această posibilitate.

Pot fi identificate patru componente, relativ independente, ale participării civice: caritatea, activismul militant, activismul instituțional, voluntariatul. Implicarea civică a cetățenilor se manifestă, cel mai frecvent, prin donații.

O treime din populația adultă declară că face parte dintr-o formă de asociere (nu neapărat organizație neguvernamentală în sens restrâns). Cele mai cuprinzătoare forme de asociere rămân casele de ajutor reciproc.

Listă grafice

- Graficul 1. Evoluția încrederii în organizațiile neguvernamentale – pagina 7
- Graficul 2. Determinanți ai încrederii în ONG-uri – pagina 11
- Graficul 3. Relația dintre temele controversate și încrederea în ONG-uri – pagina 12
- Graficul 4. Ce influență credeți că au, în general, ONG-urile din România asupra... – pagina 13
- Graficul 5. Gândiți-vă la ONG-urile din România în general. Câte dintre acestea credeți că urmăresc în principal interesele ...? – pagina 15
- Graficul 6. Posibile contacte pe care le-ați avut, dvs. sau familia dvs., cu organizații neguvernamentale – pagina 16
- Graficul 7. Evoluția interacțiunilor cu organizațiile neguvernamentale – pagina 17
- Graficul 8. Cunoașterea prevederii „3,5%” – pagina 18
- Graficul 9. *Considerați că această prevedere ar trebui...?* – pagina 19
- Graficul 10. Evoluția persoanelor care au direcționat 2% sau 3,5% din impozitul pe venit – pagina 20
- Graficul 11. Atitudini față de subiecte de discordie, în funcție de apartenența la ONG-uri – pagina 24
- Graficul 12. Pe care dintre următoarele le-ați făcut dvs. personal, în ultimul an? – pagina 24
- Graficul 13. *În ce măsură credeți că organizațiile neguvernamentale din România ar trebui ...?* – pagina 28

Listă tabele

- Tabelul 1. Încrederea în principalele tipuri de organizații asociative – pagina 7
- Tabelul 2. Corelații între nivelurile încrederii în organizațiile asociative -pagina 8
- Tabelul 3. Încrederea în organizațiile asociative – caracteristici socio-demografice – pagina 8
- Tabelul 4. Atitudini față de organizațiile neguvernamentale – pagina 9
- Tabelul 5. Atitudini față de organizațiile neguvernamentale – caracteristici socio-demografice -pagina 10
- Tabelul 6. Teme controversate – pagina 11
- Tabelul 7. Teme controversate – caracteristici socio-demografice – pagina 12
- Tabelul 8. Influențe ale ONG-urilor – pagina 14
- Tabelul 9. Influențe ale ONG-urilor – caracteristici socio-demografice – pagina 14
- Tabelul 10. Interesele urmărite de ONG-uri – caracteristici socio-demografice – pagina 16
- Tabelul 11. Interacțiuni cu ONG-urile – caracteristici socio-demografice – pagina 17
- Tabelul 12. Persoane care știu de prevederea „3,5%” – caracteristici socio-demografice – pagina 18
- Tabelul 13. *Către ce destinații ați direcționat din impozitul pe venit, ultima oară când ați făcut-o?* – pagina 19
- Tabelul 14. Destinația direcționării – caracteristici socio-demografice – pagina 20
- Tabelul 15. *Vă voi citi o listă de organizații. Vă rog să-mi spuneți în care dintre acestea ați fost membru, după 1990?* – pagina 21
- Tabelul 16. Participarea la organizații – caracteristici socio-demografice – pagina 22
- Tabelul 17. Participarea la organizații neguvernamentale propriu-zis – caracteristici socio-demografice – pagina 23
- Tabelul 18. Opinii despre ONG-uri, în funcție de apartenența la acestea – pagina 23
- Tabelul 19. Forme de implicare civică – evoluție 2010-2025 – pagina 25
- Tabelul 20. Forme de implicare civică – caracteristici socio-demografice – pagina 25
- Tabelul 21. Factori ai implicării civice – pagina 26
- Tabelul 22. Factori ai implicării civice – caracteristici socio-demografice – pagina 27
- Tabelul 23. Misiunea organizațiilor neguvernamentale – caracteristici socio-demografice – pagina 28

Barometrul Opiniilor despre Societatea Civilă

BOSC 2025

